

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-355/19-M

Název	Základní škola a Mateřská škola Staré Město, okres Šumperk
Sídlo	Nádražní 77, 788 32 Staré Město
E-mail	skola@zssm.cz
IČ	65 497 279
Identifikátor	600 148 408
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Radovan Šikula
Zřizovatel	město Staré Město
Místo inspekční činnosti	Nádražní 77, 788 32 Staré Město Školní 76, 788 32 Staré Město nám. Osvobození 106, 788 32 Staré Město
Termín inspekční činnosti	26. 2. až 1. 3. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve smyslu § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání a základní vzdělávání, se zaměřením na prevenci rizikového chování dětí a žáků a úroveň poskytovaných školních poradenských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Inspekční činnost zaměřená na posouzení účinnosti opatření přijatých k odstranění nebo zamezení opakování nedostatků zjištěných při inspekční činnosti v roce 2016 (viz Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-182/16-M, ze dne 23. 2. 2016).

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Staré Město, okres Šumperk (dále také „škola“, „subjekt“, „organizace“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školního klubu, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

Mateřská škola je trojtřídní, v termínu inspekční činnosti bylo k předškolnímu vzdělávání zapsáno 56 dětí, z tohoto počtu bylo 21 dětí před zahájením povinné školní docházky včetně tří dětí s povoleným odkladem povinné školní docházky. Její stanovená cílová kapacita (86 dětí) byla využita na 65 %. Mateřská škola přijímá děti od dvou let, aktuálně se vzdělávaly tři děti mladší tří let. Tři děti byly vzdělávány v režimu individuálního vzdělávání, mateřská škola neviduje v současné době děti s přiznanými podpůrnými opatřeními. Škola realizuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Každý může být šťastný“, jehož záměrem je podporovat dětskou zvědavost a potřebu objevovat, formovat prosociální vztahy, učit se toleranci a porozumění okolnímu světu. Provoz mateřské školy probíhá v době od 6.15 do 16.00 hodin. Výše úplaty za předškolní vzdělávání je určena na 120 Kč měsíčně.

Základní škola zajišťuje vzdělávání a školské služby žákům prvního až devátého ročníku. Ve školním roce 2018/2019 vykazovala 153 žáků zařazených v devíti třídách, její stanovená cílová kapacita (400 žáků) byla využita na 38 %. V termínu inspekční činnosti evidovala 30 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým byla na základě doporučení školského poradenského zařízení přiznána podpůrná opatření prvního až třetího stupně. Z tohoto počtu se osm žáků vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu, sedm z nich i s podporou asistenta pedagoga. V rámci podpůrných opatření škola realizovala pro 26 žáků pedagogickou intervenci. Základní škola uskutečňuje výuku podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Horská škola“ s cílem poskytnout každému jedinci základy všeobecného vzdělání v souladu s aktuálními společenskými trendy a potřebami.

Stravování dětí, žáků a zaměstnanců školy zajišťuje vlastní školní jídelna, na pracoviště mateřské školy se strava dováží. V termínu inspekční činnosti využívalo služeb školního stravování v průměru 156 strávníků z řad dětí a žáků školy.

Informace o škole jsou pro zájemce i veřejnost publikovány prostřednictvím výroční zprávy o činnosti školy, průběžně aktualizovaných webových stránek (www.zssm.cz) nebo různých informačních materiálů a tiskovin.

Hodnocení podmínek vzdělávání

System řízení školy je vzhledem k velikosti a charakteru subjektu nastaven standardním způsobem. Ředitel školy (dále také „ředitel“) delegoval některé své kompetence na zástupkyni ředitele, vedením mateřské školy pověřil vedoucí učitelku, která kromě pedagogického vedení učitelek, kontrolní a hospitační činnosti také zpracovává dokumenty související s předškolním vzděláváním a podílí se na realizaci přijímacího řízení. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada (zpravidla se schází samostatně pro mateřskou

a základní školu), metodickou funkci v základné škole plní metodická sdružení prvního a druhého stupně. Škola vede záznamy z těchto jednání, kde však často převažují informace provozně-organizační nad záležitostmi hodnotícími a metodickými.

Činnost školy je ve většině oblastí plánovitá, koncepční záměry se daří postupně realizovat, pozitivní změny jsou patrné zejména v oblasti materiálně-technického vybavení. Pro zajištění předškolního a základního vzdělávání má subjekt potřebné materiální i prostorové podmínky. Třídy a herny mateřské školy jsou zařízeny vhodným dětským nábytkem, který umožňuje dětem volný přístup k hračkám a respektuje možnost svobodné volby. K pobytu venku je využíváno okolní přírodní prostředí a účelově zařízená školní zahrada. Mateřská škola je vstřícná ke vzdělávání dětí mladších tří let, snaží se jim vytvářet vhodné podmínky ke vzdělávání například realizací adaptačního programu. Spolupráce se základní školou zajišťuje plynulý přechod dětí z mateřské školy do základní školy.

System výchovného působení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví spočívá především v seznamování žáků s pravidly uvedenými ve školním řádu a dalších dokumentech základní školy. O zásadách bezpečnosti jsou žáci informováni na počátku školního roku i v jeho průběhu v souvislosti s realizovanými činnostmi, při kterých hrozí zvýšená rizika (např. školní výlety, exkurze, sportovní akce atd.). Seznamování dětí s pravidly bezpečnosti a s bezpečným chováním je vhodně realizováno také v předškolním vzdělávání v průběhu řízených a spontánních činností.

Problematika výchovy ke zdraví je nedílnou součástí vzdělávacího procesu, škola vede děti a žáky k vytváření vhodných stravovacích návyků. Strava je zajištěna pro děti i žáky v předepsaném rozsahu stravovacích služeb, pro zvýšení kvality zdravé stravy se škola zapojila do projektu Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol. Školní jídelně se již daří plnit požadované výživové normy v rámci školního stravování.

Složení pedagogického sboru aktuálně umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno zejména s ohledem na finanční podmínky, provoz a potřeby školy a vychází z požadavků realizovaných učebních dokumentů. Účastí v dalším vzdělávání jsou prohlubovány znalosti a dovednosti učitelů, ale jejich využití ve výuce není vedením školy důsledně kontrolováno. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v mateřské škole probíhá spíše nepravidelně, příležitostí školy je účast učitelek na seminářích zaměřených na inkluzivní vzdělávání nebo na prevenci rizikového chování dětí.

Slabým článkem v řídicí práci vedení školy je kontrolní činnost a vedení povinné dokumentace. Kontrolní mechanismy jsou sice obecně nastaveny a směřují do všech oblastí chodu školy, ale daří se je naplňovat jen zčásti. Nedůsledná kontrola vedla k nedostatkům v uplatňování podpůrných opatření při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, v realizaci pestrých metod a organizačních forem ve vzdělávání, v přenosu informací k zaměstnancům, žákům i zákonným zástupcům nebo v zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků. Při inspekční prohlídce subjektu byla zjištěna bezpečnostní rizika, kterými se dříve ředitel školy důsledně nezabýval a nepřijal žádná opatření k jejich eliminaci. Nefungující systém kontroly způsobil také absenci části povinného obsahu školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, chyby byly zaznamenány v povinném obsahu školního řádu mateřské školy. Další nedostatky byly zjištěny v záležitosti bezplatného poskytování učebních textů (pracovních sešitů se schvalovací doložkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy) a v plnění učiva a očekávaných výstupů ve vyučovacím předmětu chemie v souladu se školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Hospitační činnost vedení školy také neprobíhá efektivně. Ředitel školy neuskutečňuje cílené hospitace v mateřské škole, v základní škole si důsledně neověřuje kvalitu poskytovaného vzdělávání zejména ve vyučovacích předmětech tělesná výchova a fyzika, které vyučují učitelé bez specializace v oborových didaktikách. Poznatky z provedených hospitací nejsou v základní škole zobecňovány a neslouží jako podněty pro ostatní pedagogické pracovníky. V mateřské škole chybí systém účinné kolegiální spolupráce pedagogických pracovníků například formou vzájemných hospitací, které představují možnost profesního obohacení i jejich dalšího odborného růstu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pedagogické pracovnice v mateřské škole navazovaly na školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání prostřednictvím třídních vzdělávacích programů a individuálních příprav. Organizace dne vycházela z časově vymezeného střídání činností, spontánní a řízené aktivity byly vyvážené. Ve všech třídách bylo vytvořeno podnětné prostředí povzbuzující děti ke vzdělávání. Učitelky k dětem přistupovaly vstřícným a empatickým způsobem. Po celou dobu sledovaných činností bylo patrné, že se děti cítí v prostředí mateřské školy bezpečně, jistě a spokojeně, panovala zde přátelská atmosféra a případné nevhodné chování dětí nebo konflikty mezi dětmi byly okamžitě náležitě řešeny. V denním programu byly také zakotveny prosociální aktivity, které preventivně působily vůči rizikovému chování dětí.

Při ranních a odpoledních činnostech i pobytu venku se dařilo dětem respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Sledovaný vzdělávací proces se vyznačoval různorodou materiální podporou realizovaných aktivit, úspěšně byly začleňovány pestré výtvarné, tvořivé, manipulační a konstruktivní činnosti. Vzdělávání vycházelo z reálných situací každodenního života a zkušeností dětí, vhodně byly zařazeny prvky prožitkového a činnostního učení. Zájem dětí o vzdělávací aktivity byl podpořen nápaditou motivací, básničkami, říkadly nebo zpěvem písní s využitím reprodukované hudby. V řízených činnostech spíše převažovala frontální forma vzdělávání, méně byly zařazovány práce ve dvojicích nebo skupinách, často chyběla nabídka kooperativních aktivit, různě obtížných úkolů s podporou objevování a vlastního rozhodování (zejména u nejstarších dětí). Vzdělávací obsah byl předmětově orientovaný, směřoval více k danému tématu a věku dětí než k cílenému respektování individuálních potřeb, aktuálních schopností a dovedností dětí. Děti byly také v menší míře podněcovány k aktivnímu sebepojetí, sebevědomí a sebereflexi, rovněž závěrečná zpětná vazba učitelek k činnostem dětí nebyla vždy důsledná a adresná.

V průběhu inspekčních hospitací byla úspěšně rozvíjena fyzická zdatnost dětí, pedagogické pracovnice pravidelně zařazovaly zdravotně preventivní cvičení doplněné intenzivními tělovýchovnými aktivitami v tělocvičně základní školy. Pohybové činnosti také vhodně doplňovaly sportovně zaměřené vycházky, jejichž délku však nepřiměřeně zkracovala nastavená organizace dne vzhledem k podávání jídla dětem.

Jednotně působily učitelky při vytváření a upevňování správných společenských návyků, děti byly vedeny k dodržování stanovených pravidel ve třídě. Odpovídající samostatnost prokazovaly při stravování, sebeobsluze a využívání pitného režimu, přirozeně zvládaly přesuny v prostorách mateřské školy i při pobytu venku. Při odpoledním odpočinku mohly děti relaxovat podle svých individuálních potřeb, pro děti s nižší potřebou spánku byly připraveny klidné aktivity ve třídě.

Ve všech hospitovaných vyučovacích hodinách v základní škole pedagogové vytvářeli příznivé klima podporující výuku, nedopouštěli se komunikačních chyb, jež by narušovaly partnerský přístup k žákům. Výuka však často postrádala pestrost metodických postupů,

uplatňované metody a formy práce nebyly vždy účelné vzhledem ke stanovenému cíli. Ve vyučovacích hodinách převažovalo frontální vyučování, vyučující častokrát využívali kombinaci řízeného rozhovoru s dominantním postavením učitele a samostatné práce žáků. Jiné formy podporující kooperativní techniky a činnostní učení byly uplatňovány v menší míře. Zpětná vazba poskytovaná žákům vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů a výsledků, formativní hodnocení vedoucí k posílení jejich motivace k učení bylo využíváno jen sporadicky.

Individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebyl vždy zřetelný, stejně tak diferenciací učiva zohledňující odlišné vzdělávací potřeby žáků. Žáci pracovali převážně na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti, nadaným žákům byly zřídka vytvářeny další vhodné příležitosti pro jejich rozvoj. Rozdělení rolí mezi vyučující a asistenty pedagoga nebylo z navštívených vyučovacích hodin patrné, přímá pedagogická práce se žáky s příznými podpůrnými opatřeními byla přenesena převážně na asistenty pedagoga.

Při inspekční hospitaci ve vyučovacím předmětu tělesná výchova se projevila nedostatečná zkušenost pedagogického pracovníka s problematikou oborové didaktiky i chybějící metodická podpora a kontrola ze strany vedení školy. I přes nastavený organizační a provozní systém pro výuku tělesné výchovy, se kterým jsou žáci v úvodu školního roku seznamováni, bylo části žáků v této vyučovací hodině umožněno provozovat pohybové aktivity v oděvu, který dostatečně nerespektoval bezpečnostní a hygienické zásady.

V závěru vyučovacích hodin často scházelo shrnutí a zhodnocení, stanovení cílů na příští vyučovací hodinu, také zpravidla chyběla reflexe žáků a prostor k jejich vzájemnému hodnocení, čímž nebyly dotvářeny zpětné vazby ve vztahu ke splnění stanovených výukových cílů pro žáky i učitele a rozvíjeny a upevňovány sociální kompetence žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání v mateřské škole odpovídají vytvořeným podmínkám, uplatňovaným pedagogickým přístupům, věkovým a individuálním odlišnostem dětí. Děti zpravidla prokazují přiměřené znalosti ze světa lidí a přírody, orientují se v elementárních matematických pojmech, poznávají písmena. Plní samostatně úkoly, jsou zručné při zacházení s předměty denní potřeby a hračkami, umí zacházet s nabídnutým výtvarným a polytechnickým materiálem. Respektují základní společenská pravidla, k dospělým jsou zdvořilé, umí pozdravit, požádat či poděkovat, komunikace probíhá bez zábran. Děti také projevují náležitou samostatnost v sebeobsluze, hygieně a stolování.

Hodnocení jednotlivých témat a tematických celků směrem k očekávaným výstupům realizují učitelky pouze vzájemnými konzultacemi, písemné výstupy nezpracovávají. Tato forma evaluace vykazuje nižší efektivitu vzhledem k hodnocení využitých metod i forem vzdělávací práce a stanovení konkrétních východisek pro systematické plánování vzdělávacích strategií.

Pokrok a rozvoj jednotlivých dětí učitelky monitorují prostřednictvím schematického systému záznamů, který umožňuje sledovat vývoj jednotlivých dětí během školního roku. Zvolené diagnostické formuláře však postihují oblasti vývoje dětí pouze obecně a získané informace tak nemohou být efektivně využity pro plánování individualizované a diferencované vzdělávací nabídky cíleně zaměřené na vyrovnávání nerovnoměrností ve vývoji jednotlivých dětí, včetně systematické přípravy dětí před nástupem k povinné školní docházce a dětí s uloženým odkladem povinné školní docházky.

Mateřská škola zjišťuje školní zralost dětí a věnuje pozornost i rozvoji komunikativních kompetencí. Zajišťuje logopedickou depistáž klinickým logopedem a průběžnou skupinovou prevenci zaměřenou na sluchovou diferenciaci a motorická cvičení.

Mateřská škola klade důraz na spolupráci se zákonnými zástupci dětí, pořádá tvořivá setkání a další společné akce spolu se základní školou. Rodiče dětí mají možnost využívat denního kontaktu s pedagogy ke konzultacím, další informace jsou k dispozici na nástěnkách na chodbě a v šatně dětí. Výchovné problémy dětí jsou individuálně konzultovány se zákonnými zástupci, z písemných záznamů je patrný zájem školy na hledání společného řešení problémů.

Systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného a ústního ověřování žákovských znalostí a dovedností. Ve vybraných vyučovacích předmětech škola zařazuje čtvrtletní písemné práce a zapojuje se do výběrového zjišťování výsledků vzdělávání, které umožňují porovnávat dosažené výsledky s očekávanými výstupy deklarovanými ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a hodnotit pokrok žáků v delším časovém horizontu. Základní škola však zatím nevyužívá externí evaluaci poskytující porovnání výsledků vzdělávání žáků s jinými školami. Z předložené dokumentace také vyplynulo, že informace získané z testování jsou zpravidla konstatovány a vyhodnocovány pouze na úrovni tříd, ale nejsou dále podrobně analyzovány v rámci celé školy. V tomto směru jsou předmětové komise a pedagogická rada využívány v malé míře. Škola sice analyzuje výsledky vzdělávání žáků, přijímá konkrétní návrhy ke zlepšení výsledků jednotlivých žáků, ale již neprovádí hodnocení účinnosti přijatých opatření.

Škola umožňuje žákům účast v různých předmětových olympiádách a soutěžích. Tímto zajišťuje nadanějším žákům možnost prezentovat osvojené teoretické znalosti, ale i aplikovat získané praktické dovednosti při reálných činnostech. Pozitivem rovněž je, že škola doplňuje vzdělávací nabídku o školní a mimoškolní aktivity (besedy, exkurze, návštěvy muzeí, filmová představení aj.), které dávají příležitost k aktivizaci širší skupiny žáků a přispívají k všestrannému rozvoji jejich osobnosti.

Základním nástrojem pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou stanovená pravidla hodnocení, která jsou součástí školního řádu. Škole však chybí konkrétní kritéria pro udělování výchovných opatření a kritéria pro hodnocení žáků ve vyučovacím předmětu tělesná výchova. Na základě této skutečnosti škola aktuálně nemůže objektivně posoudit míru přiměřenosti uděleného výchovného opatření (např. při uložení kázeňských opatření v souvislosti s neomluvenou absencí) ve vztahu ke konkrétnímu jednání žáka. Absence kritérií pro hodnocení žáků v tělesné výchově neumožňuje pedagogickým pracovníkům školy, zejména pedagogům neaprobovaným pro výuku tělesné výchovy, objektivně posuzovat dosažené výsledky žáků a převádět je na klasifikační stupnici v rámci jejich průběžného hodnocení.

Celkové výsledky vzdělávání žáků škola zveřejňuje ve výročních zprávách o činnosti školy. Zákonní zástupci žáků jsou o prospěchu a chování standardně informováni na pravidelných třídních schůzkách, při osobních setkáních ve škole nebo prostřednictvím žákovských knížek. Informace v žákovských knížkách však nebyly v termínu inspekční činnosti vždy v souladu s uplatňovanými pravidly hodnocení, ojediněle chyběla klasifikace ve vyučovacích předmětech tělesná výchova a výtvarná výchova v prvním pololetí aktuálního školního roku, také bylo zaznamenáno hodnocení domácích úkolů klasifikačním stupněm. V zápisech byly zjištěny rozdíly, což svědčí o nejednotném přístupu vyučujících a nedůsledné kontrole vedení školy.

V základní škole je zřízeno školní poradenské pracoviště. Jeho činnost zabezpečuje výchovná poradkyně, která je současně i zástupkyní ředitele školy, společně s metodičkou prevence. Informace o specifikaci a rozsahu služeb poskytovaných školním poradenským pracovištěm byly v době inspekční činnosti prezentovány na webových stránkách školy, ale ne dostatečně ve veřejně přístupných prostorách školní budovy.

Výchovná poradkyně se řídí ve své činnosti celoročním plánem práce, s jehož průběžným naplňováním seznamuje ostatní pedagogické pracovníky na pravidelných jednáních pedagogické rady. Těžiště její práce spočívá zejména ve vedení dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráci s odborníky ze školských poradenských zařízení a podílí se i na zajištění primární prevence. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z doporučení školských poradenských zařízení, pedagogům je zprostředkován přístup k informacím o vzdělávacích potřebách těchto žáků, ale chybí vhodné metodické vedení. Ve sledované výuce kromě podpory poskytované některým žákům prostřednictvím asistentů pedagoga nebylo zaznamenáno zohledňování vzdělávacích možností a potřeb těchto žáků formou diferenciací vzdělávacího obsahu či zadaných úkolů. V základní škole také není vhodně nastaven kontrolní systém, který by cíleně sledoval uplatňování doporučení školských poradenských zařízení přímo ve výuce. Rovný přístup při vytváření podmínek pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje škola prostřednictvím pedagogické intervence, žákům ohroženým školním neúspěchem, kteří nejsou v péči poradenských pracovišť, zpracovává plány pedagogické podpory a v rámci projektu jim nabízí doučování, které je v letošním školním roce zaměřeno na matematiku. Vlastní podpůrný systém zahrnující včasnou intervenci a pomoc žákům v případě nezvládnutí vzdělávacích nároků i v ostatních vyučovacích předmětech nemá škola systémově zaveden.

Škola vede žáky k promyšlené volbě dalšího vzdělávání, během roku pořádá pro vycházející žáky besedy se zástupci středních škol, návštěvy burzy práce a přehlídky středních škol. Informace o úspěšnosti žáků po odchodu do dalšího vzdělávání získává základní škola neformálně prostřednictvím svých absolventů nebo jejich zákonných zástupců.

Součástí školní preventivní strategie je každoročně vypracováván preventivní program, který však v dostatečné míře nevychází z analýzy specifických podmínek školy a k posouzení míry naplnění jednotlivých cílů nejsou nastaveny příslušné indikátory. Vyhodnocení účinnosti preventivních aktivit je tak částečně zatíženo formalismem a neposkytuje relevantní východisko pro efektivní plánování na další školní rok. Témata primární prevence jsou v průběhu celého školního roku začleňována do vyučovacích předmětů na obou stupních základní školy, k realizaci vybraných témat škola využívá externí organizace, které disponují proškolenými lektory.

Metodička prevence eviduje stížnosti žáků i pedagogických pracovníků a spolupracuje při své činnosti s výchovnou poradkyní a pedagogy základní školy, v mateřské škole nepůsobí. V případě identifikace rizikového chování žáků škola využívá intervenční nástroje v podobě individuálního pohovoru se žákem a jeho zákonnými zástupci. K projednání a řešení závažných či opakovaných projevů rizikového chování žáků je svolána výchovná komise s účastí ředitele školy. Tyto postupy ale nejsou uvedeny ve školním řádu a žáci ani jejich zákonní zástupci tak nemají možnost se s nimi dostatečným způsobem obeznámit. K naplňování koncepčních záměrů rozvoje školy v oblasti podpory dobrých vztahů přispívá preventivní práce s třídními kolektivy pravidelným organizováním komunitních kruhů, jejichž cílem je vytváření soudržnosti a přijetí každého žáka k zajištění bezpečného klimatu třídy. Žáci se mohou se svými problémy obracet přímo na pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby anonymního řešení je jim k dispozici schránka

důvěry včetně její elektronické podoby dostupné z webových stránek školy. Širší platforma v podobě žákovské samosprávy, která by poskytovala žákům příležitosti k posilování sounáležitosti se školou nebo prostor k výměně názorů při řešení problémů, však není ve škole ustanovena. Pro účely vyřizování podnětů nebo stížností ze strany zákonných zástupců dětí, žáků či jiných osob má škola zpracovanou Směrnicí k poskytování informací a podávání stížností.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti zaměřené na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, která se ve škole uskutečnila ve školním roce 2015/2016, došlo ke zlepšení materiálně-technických podmínek pro vzdělávání dětí a žáků, zlepšilo se také personální zabezpečení předškolního a základního vzdělávání odborně kvalifikovanými pedagogickými pracovníky. Ke zhoršení došlo zejména v kontrolní činnosti vedení školy, ve vedení povinné dokumentace, ve zjišťování objektivních informací o kvalitě vzdělávání, v uplatňování podpůrných opatření při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a v zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků.
- V hodnoceném období došlo ke změně v pracovní pozici vedoucí učitelky mateřské školy. Škola již nerealizuje vzdělávání v přípravných třídách.
- Zvýšil se počet dětí v mateřské škole. V porovnání se školním rokem 2015/2016 současný stav představuje nárůst o 27,9 %.
- Snížil se počet žáků v základní škole. V porovnání se školním rokem 2015/2016 současný stav představuje pokles o 7,3 %.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Kontrolní systém není plně funkční, důsledkem jsou nedostatky ve vedení povinné dokumentace, v plnění učiva podle učebních osnov školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, v zajištění zásad bezplatného vzdělávání žáků a také v oblasti metodického vedení výuky v základní škole. Ředitel školy také nevěnuje dostatečnou pozornost zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při vzdělávání a uplatňování podpůrných opatření při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V mateřské škole je kontrolní činnost ředitele školy nepravidelná, v menší míře se zaměřuje na monitoring průběhu a výsledků předškolního vzdělávání a posilování pozitivního klimatu v mateřské škole včetně vzájemné spolupráce mezi pedagogy.
- V průběhu předškolního vzdělávání převažovala frontální forma vzdělávání s menším důrazem na aktivity podporující iniciativu, tvořivost a autonomii každého dítěte. Sebehodnocení dětí a motivační zpětná vazba byly využívány spíše okrajově, ojediněle bylo prováděno vzájemné vrstevnické hodnocení.
- Ve vyučovacích hodinách v základní škole byly minimálně využívány pestré metody a formy výuky, nebyl vždy uplatňován individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, také chyběla diferenciací učiva a výukových aktivit podle potřeb a možností všech žáků. Závěry většiny vyučovacích hodin postrádaly motivační shrnutí, zhodnocení práce žáků a stanovení cílů na příští vyučovací hodinu, v některých chybělo sebehodnocení a vzájemné hodnocení ze strany žáků. Základní škola tak dostatečně nevytváří podmínky pro sebereflexi žáků a nerozvíjí jejich sociální kompetence i kompetence k učení.

- Nastavený systém pedagogické diagnostiky je méně efektivní, výsledky hodnocení dětí nejsou využívány ke konkretizaci vzdělávací nabídky, individualizaci a diferenciaci ve vzdělávání.
- Základní škola důsledně neověřuje účinnost opatření přijatých v souvislosti s analýzou výsledků vzdělávání žáků.
- Zákonným zástupcům nejsou prostřednictvím žákovských knížek poskytovány informace v souladu s pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit důsledný kontrolní systém ze strany vedení školy v rámci celého subjektu, přijímat účinná opatření na eliminaci zjištěných nedostatků.
- Pravidelně realizovat fyzickou kontrolu prostor organizace s cílem odstranit možná bezpečnostní rizika.
- Hospitační činnost intenzivněji zaměřit na průběh vzdělávání ve vyučovacím předmětu chemie (především na plnění učiva a očekávaných výstupů podle učebních osnov školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání) a tělesná výchova. Hospitační činnost také zaměřit na cílenou kontrolu uplatňování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve výuce. Poznatky z uskutečněných kontrol vyhodnocovat a efektivně využívat pro ostatní zaměstnance subjektu.
- Pravidelně monitorovat a vyhodnocovat pedagogickou práci v mateřské škole, zkvalitnit úroveň řízení v oblasti odborného a metodického vedení pedagogických pracovníků a přijímat účinná opatření ke zvýšení úrovně předškolního vzdělávání.
- Zavést systém vzájemných hospitací v mateřské škole s cílem kolegiálního hodnocení a vzájemného předávání zkušeností, nápadů a inspirací.
- Podporovat aktivitu žáků využitím pestrých metod a organizačních forem ve výuce (názorně-demonstrační metody, práce ve dvojicích, skupinové kooperativní aktivity aj.).
- Důsledně diferencovat vzdělávací nabídku podle aktuálních schopností, dovedností a potřeb všech žáků. Příležitostí školy je rovněž identifikovat nadané žáky a věnovat jim ve výuce větší pozornost.
- V předškolním vzdělávání častěji uplatňovat aktivity s větším využitím skupinového a kooperativního učení včetně metod podporujících samostatné myšlení, objevování a experimentování vzhledem k individuálním vzdělávacím schopnostem dětí.
- Vést děti v mateřské škole ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení ve vazbě k jejich dalšímu osobnostnímu rozvoji a motivaci k učení prostřednictvím vhodně volených otázek, pohybu, obrázků a piktogramů.
- Pověřit předsedy metodických orgánů základní školy, aby společně s učiteli projednali a nastavili způsob využívání prvků sebehodnocení a vzájemného hodnocení ve výuce a zvažili začlenění tohoto principu do průběžného hodnocení výsledků vzdělávání žáků.
- Systematicky využívat motivační shrnutí učiva na konci vyučovací jednotky a provádět zhodnocení průběhu vyučovacích hodin tak, aby žáci obdrželi zpětnou informaci o dosažené úrovni poznání a jak své učení dále řídit.
- Nastavit účinný systém evaluačních mechanismů a pravidelně vyhodnocovat stav ve všech oblastech pedagogického procesu v mateřské škole a výsledky následně využívat ke zkvalitnění předškolního vzdělávání.

- Uplatňovat informace získané pedagogickou diagnostikou k zacílení vzdělávacích aktivit směrem k individuálním potřebám dětí a přípravě diferencované vzdělávací nabídky.
- Přímou pedagogickou práci učitelek v součinnosti s organizací podávání oběda nastavit ve prospěch maximální časové dotace pobytu dětí venku.
- Zvážit existenci izolované činnosti pedagogické rady v mateřské škole a pedagogické rady v základní škole, efektivněji využívat tento poradní orgán ředitele školy ke sdílení pedagogických procesů, výměně zkušeností apod.
- Změnit přístup k využívání stávajících metodických sdružení základní školy. Zlepšit zejména jejich metodickou a hodnotící činnost.
- Zefektivnit práci s výsledky vzdělávání žáků ve prospěch zkvalitnění vzdělávacího procesu. Zpětně vyhodnocovat účinnost opatření související s analýzou výsledků vzdělávání žáků a následně je upravovat nebo zavádět další opatření.
- Ve větší míře využívat externích zdrojů informací o dosahovaných výsledcích vzdělávání žáků (např. formou komerčních testovacích nástrojů), které umožní srovnání s výsledky ostatních škol.
- Prezentovat služby školního poradenského pracoviště v prostorách školy prostřednictvím nástěnek s informacemi o rozsahu poskytovaných služeb jednotlivými pracovníky včetně kontaktů na další specializovaná pracoviště.
- Rozšířit nabídku základní školy o vlastní systém podpůrných kroků a pomoci žákům ke zvládnutí nároků školní docházky a k prevenci jejich studijního neúspěchu.
- Zvýšit úroveň participace pedagogických pracovníků na tvorbě, realizaci a vyhodnocování preventivního programu školy, podporovat týmovou spolupráci s metodickou prevencí.
- Působnost metodické, informační a koordinační činnosti metodicky prevence rozšířit i na předškolní vzdělávání v mateřské škole.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků orientovat více na oblast inovativních forem i metod vzdělávání. V případě pedagogických pracovníků v mateřské škole zaměřit další vzdělávání na posílení jejich kompetencí v oblasti třídního plánování, inkluzivního vzdělávání a primární prevence.
- Nabídnout žákům možnost participovat na chodu školy prostřednictvím žákovské samosprávy.
- Zlepšit informování zákonných zástupců o průběžných výsledcích vzdělávání žáků prostřednictvím žákovských knížek v souladu s uplatňovanými pravidly hodnocení.
- Ve školním řádu vytvořit transparentní pravidla pro hodnocení domácích úkolů klasifikačním stupněm. Nastavit konkrétní pravidla, která se týkají ukládání kázeňských opatření v souvislosti s neomluvenou absencí. Vytvořit kritéria pro hodnocení žáků ve vyučovacím předmětu tělesná výchova, která umožní objektivně posuzovat dosažené výsledky žáků.
- Zamezit poskytování učebních textů se schvalovací doložkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy žákům za úplatu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o Základní škole a Mateřské škole Staré Město, okres Šumperk, ze dne 26. 2. 2019
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Každý může být šťastný“, s platností od 1. 9. 2017
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Horská škola“, s platností od 1. 9. 2015
4. Dodatek č. 1 k ŠVP pro ZV Horská škola čj. 255/2016, s platností od 1. 9. 2017
5. Školní řád mateřské školy, s platností od 1. 9. 2017
6. Školní řád základní školy, s platností od 1. 9. 2018
7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, s platností od 1. 9. 2016
8. Vnitřní řád školní jídelny a školní jídelny – výdejny, s platností od 20. 1. 2016
9. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2018
10. Výkaz o mateřské škole S 1-01 podle stavu k 30. 9. 2015 a 2018
11. Výkaz o základní škole M 3 podle stavu k 30. 9. 2015 a 2018
12. Výkaz o činnosti zařízení školního stravování Z 17-01 podle stavu k 31. 10. 2018
13. Školní matrika mateřské školy a základní školy vedená k termínu inspekční činnosti
14. Koncepce rozvoje školy na léta 2018-2022, ze dne 28. 12. 2017
15. Organizační řád, s platností od 1. 9. 2016
16. Provozní řád školy, s platností od 1. 2. 2016
17. Plán práce 2017-18, s platností od 1. 9. 2017
18. Plán práce 2018-19, s platností od 3. 9. 2018
19. Plán MS 1. stupně pro školní rok 2018/2019, ze dne 30. 8. 2018
20. Metodické sdružení – II. stupeň, Plán činnosti pro školní rok 2018/2019, ze dne 31. 8. 2018
21. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2018/2019
22. Záznamy z hospitační činnosti v mateřské škole, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
23. Záznamy z hospitací, Autoevaluace přímé pedagogické práce učitele, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
24. Přehled rozvrhů tříd, učitelů, školní rok 2017/2018, vedený k termínu inspekční činnosti
25. Organizace školního roku 2018/2019
26. Týdenní plány práce, školní rok 2018/2019

27. Zápisy z jednání pedagogické rady mateřské školy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
28. Zápisy z jednání pedagogické rady základní školy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
29. Zápisy z porad pedagogických pracovníků, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
30. Třídní vzdělávací programy (včetně hodnocení), školní roky 2017/2018 a 2018/2019
31. Třídní knihy všech tříd mateřské školy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
32. Třídní knihy všech tříd základní školy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
33. Seznamy dětí a rozdělení do tříd mateřské školy, školní rok 2017/2018, 2018/2019
34. Pedagogická diagnostika – orientační poznámky o rozvoji a učení dítěte vedená k termínu inspekční činnosti
35. Evaluační materiály vedoucí učitelky mateřské školy a třídní evaluace, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
36. Výroční zpráva o činnosti mateřské školy, školní rok 2017/2018
37. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018
38. Statistické údaje o výsledcích vzdělávání žáků, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
39. Zápisy z třídních schůzek, Zápisy z individuálních konzultací se zákonnými zástupci v rámci řešení výchovných problémů dětí, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
40. Žákovské knížky, školní rok 2018/2019 (namátkový výběr)
41. Plán výchovného poradce, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
42. Seznam žáků s podpůrnými opatřeními, školní rok 2018/2019, vedený k termínu inspekční činnosti
43. Složka výchovné poradkyně (doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, individuální vzdělávací plány, žádosti a souhlasy zákonných zástupců, informované souhlasy, rozhodnutí ředitele školy, plány pedagogické podpory) vedená ve školním roce 2018/2019
44. Záznamy o práci – pedagogická intervence, školní rok 2018/2019
45. Deník metodika prevence (evidence stížností žáků i učitelů) vedený k termínu inspekční činnosti
46. Program proti šikanování 2018/2019, nedatováno
47. Preventivní program školy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
48. Zpráva metodika prevence za I. čtvrtletí školního roku 2018/2019, ze dne 13. 11. 2018
49. Zpráva metodika prevence za II. čtvrtletí školního roku 2018/2019, ze dne 24. 1. 2019
50. Záznamy o individuálním pohovoru se žákem/zákonným zástupcem, záznamy z jednání výchovné komise, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
51. Směrnice k poskytování informací a podávání stížností, s platností od 1. 9. 2014
52. Seznam: Objednávka pracovních sešitů na školní rok 2018/2019, vedený k termínu inspekční činnosti
53. Aktuální přehled pedagogických pracovníků školy vedený k termínu inspekční činnosti, doklady o dosaženém vzdělání pro splnění odborné kvalifikace pedagogického pracovníka, osvědčení o jejich účasti v DVPP
54. Doklady související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při poskytování vzdělávání a školských služeb, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
55. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy, rok 2018

56. Doklady související se zabezpečením školního stravování vedené k termínu inspekční činnosti
57. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-182/16-M, ze dne 23. 2. 2016
58. Výsledek šetření stížnosti na Základní školu a Mateřskou školu Staré Město, okres Šumperk, ze dne 13. 7. 2016
59. Výsledek šetření stížnosti, ze dne 24. 9. 2018
60. Zápis z jednání s pedagogickým pracovníkem školy (OSČ: 43294), ze dne 27. 2. 2019
61. Zápis z jednání s ředitelem školy, ze dne 1. 3. 2019
62. Seznámení ředitele Základní školy a Mateřské školy Staré Město, okres Šumperk, s některými inspekčními zjištěními České školní inspekce, ze dne 27. 2. 2019
63. Seznámení ředitele Základní školy a Mateřské školy Staré Město, okres Šumperk, s některými inspekčními zjištěními České školní inspekce, ze dne 28. 2. 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

RNDr. Josef Husárek, Ph.D., školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Josef Husárek v. r.

Mgr. Kateřina Kašparová, školní inspektorka

Kateřina Kašparová v. r.

Mgr. Petra Opletalová, školní inspektorka

Petra Opletalová v. r.

Mgr. Ester Šturmová, školní inspektorka

Ester Šturmová v. r.

Ing. Petra Kalabisová, kontrolní pracovnice

Petra Kalabisová v. r.

V Olomouci 25. března 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Radovan Šíkula, ředitel školy

Radovan Šíkula v. r.

Ve Starém Městě 27. března 2019